

gyűjtött leletanyag zömét kitevő szarmata kerámia (97%) mellett késő középkori mázas és mázatlan kerámiatöredék is volt. A lelőhelytől D-re a dombháton két-három Árpád-kori cserepet is gyűjtöttünk. Ásatásra sajnos a torma földön már nem volt lehetőség, a tulajdonos a régészeti jelenségeket védő humuszréteg lefejtése után mélyen felszántotta a sárga altalajt.

A tulajdonossal történő megállapodás után a kb. 50–60 cm vastagságú humuszt géppel lefejtettük.

A Villongó területén feltárt csaknem 800 m²-es területen alapvetően egy települést és egy temetőrészt tudtunk elkülöníteni.

A településen feltártunk öt téglalap alakú, félig földbe mélyített, cölöpszerkezetű házat, melyek méretüknél fogva kis családi közösségek lakhelyéül szolgáltak. A házak közötti üres területeken találtunk különböző mélységű és formájú (alapvetően méhkas alakú vagy sekély lencseformájú) gödröket. A mélyebbek agyagnyerő gödrök lehettek, a többi pedig tárológödörként funkcionált. Az 50. sz. háztól D-re lévő kút valószínűleg biztosította a tiszta ivóvizet. A 10., 11., 15. sz. ház nagyjából egy házsor alkot. A házakhoz tartozhattak a különböző funkciójú gödrök, így pl. az 50. sz. házhoz a 63. és 73. sz., illetve a 95. sz. házhoz tartozott a 96. sz.

Cölöpökön álló konstrukció alapja lehetett a sekély, több cölöplyukat tartalmazó gödör: pl. 69., 70. sz. a kisebbek közül és a 67., 72. sz. a nagyobb méretűek közül. Ezek az objektumok a lakóövezettől É-ra találhatóak, s itt tártuk fel a 16. számot viselő gypvasérc-halmot, aminek alapján szabadtéri műhelyrésznek határozhatjuk meg, ahol vasérc olvasztását is végezheték. A területet árok választotta el a telep többi részétől.

A leletanyag előzetes átvizsgálása után a 3. század végére–4. század elejére keltezhető szarmata települést tártunk fel.

A temetőrészlet időrendi viszonyát a településhez képest az egymást metsző gödrök és sírgödrök adhatják meg. A 75. sz. sírt a 76. sz. gödör, a 84. sz. sírgödört metszi a 82. sz. gödör. Az ÉNy-DK, illetve DK-ÉNy-i tájolású sírokból álló temetőrészlet korábbi lehet a településnél. Csak a 75. sz. sírban volt egy vaskés, az összes többit kirabolták, az eke szétdúlta, vagy melléklet nélküli volt. Néhány sír betöltésében azonban találtunk szarmata (kézi és/vagy korongolt) kerámiát.

„Kilóg” a temetkezésekből az 55. sz. zsugorított sír, bár meg kell jegyeznünk, hogy tájolása éppúgy ÉNy-DK-i, mint a többié, értékelhető melléklete nem volt, ezért csupán a rítus alapján mondhatjuk őskorinak.

Egyértelműen különbözik az 57. sz. lovassír, amely metszette a 68. sz. szarmata gödört, a sír betöltésében szarmata cserepek is voltak. A sírt az aranyozott bronzveret mellékletek alapján a 8. századra kelteztük, s avarnak határoztuk meg. Az, hogy a lovas-sír is ÉNy-DK-i irányítású, és betagozódik a többi sír közé arra utal, hogy egy avar temető szélét is sikerült megfognunk.

DANI JÁNOS

324. Városlőd, Újmajor

(Veszprém megye) U, R

Az ásatás célja: a tavalyi szondázó ásatás folytatásaként az akkor nem teljesen feltárt nagy gödör és egy házrészlet kiegészítése volt. A lelőhely egyike a szentgáli Tűzköveshegy körüli lengyeli korú telepeknek, 1989-ben Bíró Katalin és Rainer Pál terepbejárásaként vált ismertté. Az OTKA által finanszírozott, 1995. óta folyó kutatás célja – melynek egy állomása ez a szondázás – a Tűzköveshegy körüli lengyeli telepek anyagának összehasonlítása. A jelenlegi feltárás a NKÖM támogatásával folyt.

A lelőhely területét a kislődi tsz műveli, Üregi Lőrinc elnöktől engedélyt kaptam a takarmánykukoricában egy 10 × 10 m-es terület feltárására, zöldkár fizetése nélkül. A tavalyi szelvényesortól keletre jelöltük ki kutatóárkainkat, a számozás folyamatos. Megtaláltuk a nagy gödör keleti szélét, a leletanyag a tavalyinál jóval kisebb mennyiségű benne. Feltártuk továbbá az ÉNy-DK-i irányú cölöplyuk-sorral kelet felől párhuzamos másik sort, a ház azonban még így sem teljes. Találtunk továbbá az előbbire merőleges másik házrészletet, melynek cölöplyukait az előző gödörbe ásták bele, tehát későbbi építmény. Ez a ház nagy tűzben égett le, a cölöplyukak és a házhoz tartozó gödör erősen megégett paticcsal volt kitöltve. Az egyik cölöplyukban egy ép kanalat is találtunk. Munkatárs: T. Bíró Katalin

REGENYE JUDIT

325. Vászoly, Buka (MRT 2. k. 50/2. lelőhely)

(Veszprém megye) I

Hiányos emberi csontváz részei – valószínűleg az 1934-ben megtalált római sír halottjáié – kerültek elő gázvezeték építése során és jutottak be a Laczkó Dezső Múzeumba.

RAINER PÁL

326. Vecsés, 4. lelőhely (Dögégető)

(Pest megye) B, Sza, Á, Ú

A Vecséstől DK-re fekvő Dögégető nevű határrészben, az épülő új gázvezeték 2 + 000 – 2 + 800 km-szelvényében, összesen 800 m hosszúságban, a 7 m szélességben az altalajig lehumuszolt és megnyesett sávban nagy területen elszórva jelentkeztek a régészeti objektumok elszíneződései.

A széles dombhát tetején és oldalain lévő lelőhely alacsonyabb, a szárazulat aljában egykor folyó vizekhez közelebbi részein mind az északi, mind a déli lejtőn késő szarmata településhez tartozó házakat, gödröket találtunk. Az északi lejtő aljában néhány Árpád-kori gödört is kibontottunk, csekély leletanyaggal. A lelőhely északi szélén egy melléklet nélküli, háton nyújtott, meglehetősen rossz megtartású sír is előkerült. A közelében lévő, értékelhető leletanyag nélküli árkok és gödrök minden bizonnyal újkoriak lehetnek.

A lelőhely egész területén elszórtan találtunk leletanyag nélküli, vagy leletanyagot alig tartalmazó új- és